QORTI CIVILI PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF MARK CHETCUTI LL.D.

Illum L-Erbgha, 15 ta' Gunju, 2016

Numru 3

Rikors Guramentat Nru. 150/2011

Joseph Vella u Fortudol Limited

vs

Philip Zammit, Norman Zammit u Maria Theresa Zammit

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat tal-atturi tas-16 ta' Frar 2011 li jghid hekk:

1. Illi l-attur Joseph Vella bejgh u ttrasferixxa lill-konvenuti s-socjeta kummercjali bl-isem ta' Fortudol Limited (C30476) kif jirrizulta mill-annessi skritturi tal-15 ta' Settembru 2010 u dan versu l-prezz ta' miljun u nofs ewro (€1,500,000) (Dok. A u B).

2. Illi l-konvenuti pero sabu ruhhom f'sitwazzjoni finanzjarja tali li ma setghux ihallsu dan l-ammont. In effetti zewg cheques minnhom ikkonsenjati lill-attur akkont tal-prezz ma gewx onorati (Dok. C u D) u rrizulta illi l-kontijiet relattivi I-bank kienu gew maghluqa.

3. Illi konsegwentement il-kontendenti kienu ffirmaw skrittura ohra datata 29 ta' Jannar 2011 fejn qablu li jirrixendu l-bejgh de quo u fl-istess skrittura l-konvenuti ikkostitwew ruhhom veri, certi u likwidi debituri tal-atturi flimkien fis-somma ta' mija u hamsin elf ewro (€150,000) (Dok. E).

4. Illi apparti minn hekk minhabba fil-morozita tal-konvenuti l-atturi sofrew danni kif ser jirrizulta waqt is-smigh u t-trattazzjoni ta' din il-kawza.

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu umilment li din l-Onorabbli Qorti jogghobha:

1. Tikkundanna lill-konvenuti solidalment bejniethom ihallsu lill-atturi s-somma ta' mija u hamsin elf ewro (€150,000) skond skrittura ta' kostituzzjoni ta' debitu datata 29 ta' Jannar 2011,

2. Tiddikjara illi minhabba l-morozita da parti tal-konvenuti a kawza ta' liema kellu jigi rexess il-kuntratt ta' bejgh tas-socjeta Fortudol Limited datat 15 ta' Settembru 2010, l-atturi sofrew danni.

3. Tillikwida d-danni sofferti mill-atturi.

4. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma hekk likwidata.

Bl-ispejjez inkluz dawk ta' mandat ta' inibizzjoni numru 199/11 u l-mandatiipprezentati kontestwalment, u l-imghax u l-konvenuti ingunti in subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuti li tghid hekk:

Preliminari:
Il-posizzjoni ta' Maria Theresa Zammit
Illi in kwantu jirrigwarda Maria Theresa Zammit din bl-ebda mod ma tiffigura fid-dokumentazzjoni esebita mir-rikorrenti u bl-ebda mod ma kienet parti, jew a konoxxenza ta' xi negozju ma' Joseph Vella jew Fortudol Limited, u kwindi assolutament ma tezisti ebda relazzjoni guridika bejnha u bejn l-atturi. Fil-fatt Maria Thereza Zammit u zewgha Norman Zammit ghaddejjin bi proceduri ta' separazzjoni u hi tirrisjedi fl-Inghilterra, u bl-ebda mod ma kienet a konoxxenza tan-negozju mertu ta' dil-kawza.

Il-posizzjoni ta' Fortudol Limited
Illi kif ammess mill-atturi fil-premessi taghhom, u minghajr pregudizzju ghal dak li ser jigi eccepit iktar 'l quddiem, is-socjeta' Fortudol Limited kienet l-oggett tal-kuntratt mertu tal-kawza u mhux wahda mill-partijiet tal-kuntratt, u kwindi m'ghandhiex locus standi bhala attur, u in kwantu jirrigwarda t-talbiet taghha dawn ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.

Mertu
Illi in kwantu jirrigwarda l-iskrittura datata 29 ta' Jannar 2011, din taghmel referenza ghal skrittura ohra datata 15 ta' Settembru 2010. Dawn iz-zewg skritturi kellhom bhala oggett taghhom il-bejgh tas-socjeta Fortudol Limited, liema socjeta hija persuna vestita b'personalita guridika. In vista tal-fatt illi persuna, guridika jew fizika, hija oggett extra commercium ai termini tal-artikolu 982(2) tal-Kap. 16, din ma setghet qatt kienet l-oggett ta' kuntratt, u kwindi l-obligazzjoni imsemmija fl-iskrittura tad-29 ta' Jannar 2011 hija minghajr ebda effett legali.

Illi barra min hekk, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-kunsens moghti mill-konvenuti Philip Zammit u Norman Zammit ghall-iskrittura tad-29 ta' Jannar 2011, gie karpit bi vjolenza u b'theddid ta' vjolenza u ghal dan il-ghan qed tigi intavolata procedura ad hoc sabiex din l-iskrittura tigi dikjarata nulla minhabba f'hekk.

Illi barra minn hekk, u dan minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talba sussidjara ghad-danni fir-rikors tal-atturi, ma ghandiex tigi milqugha minn din il-Qorti una volta l-

istess skrittura tad-29 ta' Jannar 2011 tipprovdi ghad-danni prelikwidati ta' ewro150,000 u kwindi ma hemm ebda lok ghad-danni ulterjuri kif pretizi mill-atturi.

Illi in kwantu jirrigwarda l-konvenut Norman Zammit, dan ma kienx parti ghal-iskrittura originali datata 15 ta Settembru 2010 li ghaliha taghmel referenza l-iskrittura ta' 29 ta' Jannar 2011 u ghalhekk anke ghal din ir-raguni biss huwa ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju, u zgur li ma jistax jinstab responsabbli ghal ebda danni.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat ir-risposta guramentata ulterjuri tal-konvenuti Philip Zammit u Norman Zammit li tghid hekk:

Illi stante li meta gew iffirmati l-iskritturi, l-attur proprio et nomine kellu fis-sehh kontrih freezing order, u kwindi kien fl-impossibilita legali li jiffirma l-iskritturi in kwestjoni.

Illi per konsegwenza tal-istess il-causa tal-kuntratti iffirmati fil-15 ta' Settembru 2010 u 29 ta' Jannar 2011 kienet causa illegali u kwindi l-istess kuntratti huma nulli. Fil-fatt giet intavolata kawza ad hoc sabiex jithassru l-istess zewg kuntratti. Din hi kawza numru 576/15 fl-ismijiet Norman Zammit u Philip Zammit vs Joseph Vella (ID 32954M) f'ismu proprio u ghan-nom ta' Fortudol Limited.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti u n-noti ta’ sottomissjonijiet prezentati;

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

Din hi kawza fejn l-atturi qed jitolbu li l-konvenuti jhallsuhom is-somma ta’ €150,000 bhala kreditu rikonoxxut mill-istess konvenuti naxxenti minn skrittura tad-29 ta’ Jannar 2011. Qed jitolbu wkoll id-danni sofferti peress li kellha tigi rexissa skrittura ohra precedenti tal-15 ta’ Settembru 2010.

Tajjeb li qabel xejn jigi precizat f’hiex kienu jikkonsistu z-zewg skritturi. Fl-ewwel wahda tal-15 ta’ Settembru 2010 (fol. 4 tal-process) Joseph Vella itrasferixxa lil Philip Zammit, is-socjeta Fortudol Limited bl-avvjament u stock bi prezz stabbilit u b’kondizzjonijiet ta’ hlas kif imsemmija fl-istess skrittura. Tali ftehim gie estiz fl-4 ta’

Jannar 2011. Il-proceduri formali ta' trasferiment mal-istituzzjonijiet koncernati kellu jsir wara l-hlas kollu pattwit.

Fid-29 ta' Jannar 2011, dehru l-atturi u l-konvenuti Norman u Philip Vella fejn ghamlu referenza ghal ftehim tal-15 ta' Settembru 2010 kif imgedded fl-4 ta' Jannar 2011 u ddikjaraw li peress li l-komparenti Zammit baqghu inadempjenti fuq il-ftehim tal-15 ta' Settembru 2010, dan il-ftehim kien qed jigi rexiss. Fl-istess waqt ikkostitwew ruhhom debituri ta' Joseph Vella f'isem Fortudol Limited fl-ammont ta' €150,000. Tali skrittura kellha kondizzjoni rizoluttiva jekk il-komparenti Zammit ihallsu €206,000 sal-1 ta' Frar 2011. Hi l-fehma tal-Qorti illi l-intendiment kien car fis-sens illi jekk isir tali pagament, tibqa' in vigore l-ewwel skrittura. Fin-nuqqas tibqa fis-sehh it-tieni skrittura. Mill-atti ma jirrizultax illi l-komparenti Zammit hallsu xi parti mill-€206,000 u ghalhekk baqghet fis-sehh it-tieni skrittura, u hi din l-iskrittura l-mertu proprju tal-kawza fl-ewwel talba attrici. It-tieni, it-tielet u raba' talbiet huma pretensjoni ta' danni minn nuqqas tal-konvenuti li jaderixxu mal-ewwel ftehim.

Saru diversi eccezzjonijiet preliminari li ser jigu trattati.

Eccezzjoni ta' Maria Theresa Zammit li mhix legittimu kontradittur

Ma hemmx dubju illi Maria Theresa Zammit ma kinitx parti f'ebda ftehim u anqas tissemma. Hi ma kinitx taf u ma tat ebda kunsens lil zewgha Norman jew lil binha Philip jidhlu f'ebda wiehed mill-ftehim. It-talba attrici hi primarjament ghal hlas ta' debitu dovut mill-komparenti Norman u Philip Zammit personalment. Id-debitu hu naxxenti, kif jidher mill-iskritturi, minn negozju li ma sehhx. Dan in-negozju cioe xiri tal-ishma ta' kumpanija hi wahda ta' natura straordinarja li tirrikjedi l-kunsens taz-zewg mizzewgin. L-istess jinghad ghall-iskrittura fejn il-konvenuti kkostitew ruhhom debituri ta' Fortudol Limited. Dan il-kunsens ma nghatax mill-konvenuta Maria Theresa Zammit. Ghalhekk il-konvenuta Maria Theresa Zammit ma ghandha ebda relazzjoni guridika mal-atturi naxxenti mill-istess ftehim. Kif qalet il-Qorti fil-kawza **Aquilina noe vs Falzon et**, (PA 16/10/1998):

> gie affermat li mara mizzewga ghandha l-kapacita li tidhol f'obbligazzjonijiet minghajr il-kunsens jew l-assistenza ta' zewgha, u dik l-iskrittura torbot lill-mara wahedha u ghandha taghmel tajjeb ghall-istess obbligazzjonijiet bil-

beni parafernali taghha. Hemm ukoll kien gie allegat li l-att hu null ghax ma kienx gie ffirmat mir-ragel u l-mara, u din il-Qorti, ghalkemm qablet li dak il-kuntratt iffirmat mill-mara biss, ma kienx jorbot il-komunjoni tal-akkwisti, affermat li ma kienx null, izda validu fil-konfront tal-mara biss.

Kreditur li jkun qed jinnegozja ma' konsorti wahdu, m'ghandux ghalfejn jirrikjedi aktar mill-firma tieghu biex b'hekk ikollu obbligazzjoni valida u bir-"rekwiziti kollha legali"; huwa biss biex jorbot lill-komunjoni tal-akkwisti, li jkun jirrikjedi l-firma tal-konsorti l-ohra. Kuntratt li jinvolvi att ta' natura straordinarja ffirmat minn konsorti wahdu, mhux nieqes mir-"rekwiziti kollha legali", izda validu u jorbot lil min jiffirmah.

Ghalhekk f'din il-kaz, billi Maria Theresa Zammit ma kinitx partecipi f'ebda ftehim ma ghandhiex tippartecipa f'dawn il-proceduri u ghandha tigi liberata.

Eccezzjoni li Fortudol Limited kien biss l-oggett tal-kuntratt u mhux parti u ghalhekk ma ghandhiex locus standi

Din l-eccezzjoni ma fihiex bazi. L-atturi qed jenforzaw fost talbiet ohra il-ftehim tad-29 ta' Jannar 2011 li ghalih dehru Joseph Vella u accetta li l-kreditu dovut jappartjeni lis-socjeta Fortudol Limited tant li deher f'isimha bhala accentanti l-kreditu. Hi l-kreditrici f'dan il-ftehim u kwindi ghandha locus standi biex tenforza d-drittijiet naxxenti mill-istess ftehim.

Eccezzjoni li s-socjeta Fortudol qatt ma setghet tkun l-oggett ta' kuntratt datat 15 ta' Settembru 2010 li ghalih issir referenza fil-ftehim tad-29 ta' Jannar 2011 ghax hi oggett extra commercium ai termini tal-artikolu 982(2) Kap. 16

Din l-eccezzjoni wkoll hi bla bazi. L-atturi qed jenforzaw fost talbiet ohra l-iskrittura tad-29 ta' Jannar 2011 fejn is-socjeta Fortudol qed tigi dikjarata kreditrici tal-konvenuti Philip u Norman Zammit. Hi tidher rapprezentata min Joseph Vella li ghalkemm fl-ewwel parti tal-iskritura jissemma' f'ismu biss ghax hekk deher fl-iskrittura tal-15 ta' Settembru 2010 izda fil-parti rilevanti ghall-iskop tal-iskrittura tad-29 ta' Jannar 2011, hemm miftiehem illi d-debitu dikjaratament dovut minn Norman u Philip Zammit hu fil-konfront tas-socjeta Fortudol Limited rapprezentata min Joseph Vella. B'din l-istess skrittura kull ftehim raggunt minn Joseph Vella u Norman Zammit

f'Settembru 2010 kien qed jigi rexiss. Kwindi ma hemm ebda nullita a bazi tal-artikolu 982(2) tal-Kap. 16.

Eccezzjoni dwar it-talba ghad-danni

Il-Qorti tqis tali eccezzjoni gustifikata. La darba l-iskrittura tal-15 ta' Settembru 2010 giet rexissa minhabba li dahlet fis-sehh l-iskrittura tad-29 ta' Jannar 2011 li stabbiliet somma ta' €150,000 stante r-rexxisjoni tal-ewwel ftehim, din is-somma kienet tirraprezenta danni prelikwidati miftehma bejn il-partijiet u l-atturi ma jistghux jenforzaw tali ftehim u fl-istess waqt jergghu jitolbu d-danni.

Eccezzjoni dwar il-liberazzjoni mill-osservanza tal-gudizzju ta' Norman Zammit

Din l-eccezzjoni hi valida biss fejn tirrigwarda t-talba ghad-danni tal-atturi naxxenti mill-iskrittura ta' Settembru 2010 billi hu ma kienx parti pero hu parti fil-ftehim tad-29 ta' Jannar 2011 u ghalhekk la darba accetta li jidhol responsabbli ghal hlas hu legittimu kontradittur f'dawn il-proceduri.

Eccezzjoni li l-kunsens tal-konvenuti Norman u Philip Zammit fl-iskrittura tad-29 ta' Jannar 2011 gie karpit b'theddid u vjolenza

Din l-eccezzjoni saret biss ghall-informazzjoni li kienet qed issir kawza ad hoc fuq tali pretensjoni. Fil-fatt ittiehdu proceduri b'rikors guramentat 1009/2011 fl-ismijiet Norman Vella et vs Joseph Vella et deciza kontra l-atturi minn din il-Qorti kif preseduta fis-26 ta' Marzu 2015.

Eccezzjoni ulterjuri li meta gew iffirmati l-iskritturi mertu tal-kawza odjerna kien hemm freezing order u ghalhekk il-kuntratti huma nulli

Din l-eccezzjoni fiha mertu ta' stharrig. Jirrizulta a fol. 109 tal-process illi fil-21 ta' Gunju 2010 il-Qorti tal-Magristrati bhala Qorti Istruttorja fil-kumpilazzjoni 811/2009 ordnat 'is-sekwestru f'idejn terzi persuni b'mod generali, il-flejjes u l-proprjeta mobbli kollha li jkunu dovuti lil jew jkunu jmissu lil Giuseppe Vella jew li jkunu proprjeta

tieghu u pprojbiet lill-isemmi Giuseepe Vella milli jitrasferixxi jew xorta ohra jiddisponi minn xi proprjeta mobbli jew immobbli ai termini tal-artikolu 5 tal-Att kontra l-Money Laundering, Kap. 373 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-artikolu 23A(2) tal-Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta'. B'digriet tal-14 ta' Lulju 2011 (Dok JV1) fol. 131 l-istess Qorti kkjarifikat id-digriet tal-21 ta' Gunju 2010 u qalet hekk 'Il-Qorti, tirrileva u l-partijiet jaqblu li l-assi li huma sekwestrati fil-kors ta' dawn il-proceduri huma dawk ta' Giuseppe Vella personali biss. L-assi tas-socjetajiet kummercjali li huwa jew jirraprezenta jew ghandu xi sehem fihom ma gewx sekwestrati fil-kors ta' dawn il-proceduri'.

Il-Qorti hi tal-fehma illi freezing order ghandha l-iskop car li l-assi hekk kolpiti ma jintmessux mill-persuna li kontriha ikun sar l-ordni biex jigu preservati sa tmiem il-proceduri gudizjarji jew sakemm isir ordni ohra mill-istess Qorti li tkun hargitu. Il-konsegwenza ta' trasgressjoni ta' tali ordni hu li tigi dikjarata nulla u bla effett it-transazzjoni li tmur kontra l-ordni (ara artikolu 6 tal-Kap. 373). L-ordni kienet cara u kienet tolqot lil Joseph Vella personalment milli jiddisponi minn gidu. Zgur li bl-iskrittura tal-15 ta' Settembru 2010 hu kien qed jiddisponi mill-ishma li kellu fis-socjeta Fortudol Limited jew l-interess li kellu fiha. Dan ma setghax jaghmlu u l-parti l-ohra ghandha kull dritt tqis li tali kontrattazzjoni ma kellhiex tibqa' issehh. Il-kontrattazzjoni kienet affetta minn att ipprojbit li kien jorbot lil terzi wkoll skond l-artikolu 5 tal-Kap. 373 u ghalhekk ma seta jkollha ebda effettivita. Hu minnu li din l-iskrittura ta' trasferiment giet rexissa mill-istess Joseph Vella u l-konvenuti Norman u Philip Zammit. Tali rexissjoni pero xorta ma kinitx ser tbiddel il-fatt li ab initio l-iskrittura ma setghax ikollha validita ghax tmur kontra l-ordni tal-Qorti u ghalhekk it-talba ghad-danni tal-atturi naxxenti mill-iskrittura ta' Settembru 2010 hi ghal kollox infondata fid-dritt ghax ebda talba ghad-danni ma tista' tinsorgi minn att ipprojbit u bla effett ab initio minhabba l-projbizzjoni imposta mill-Qorti u dan apparti mill-konsiderazzjoniet maghmula rigward tali talba aktar il-fuq f'din is-sentenza.

Il-Qorti tirrileva illi t-tieni skrittura ma saritx a favur ta' Joseph Vella personalment izda a beneficcju tas-socjeta Fortudol. Pero din il-Qorti hi tal-fehma illi tali skrittura saret b'effett dirett tal-iskrittura ta' Settembru 2010. Fil-fatt l-ewwel parti tal-iskrittura

hi r-rexissjoni tal-iskrittura ta' Settembru 2010 minhabba l-inadempjenza tal-konvenuti Zammit cioe li dawn ma hallsux is-somma miftehma fl-iskrittrua ta' Settembru 2010 fejn il-kreditur kien Joseph Vella. Ma hux specifikat ghaliex minflok, il-konvenuti Zammit kienu qed jiddikjaraw ruhhom debituri ta' Fortudol Limited ghal €150,000 izda hu wisq verosimili li tali hlas kien intiz bhala danni jew rikompens sabiex Joseph Vella jaccetta r-rexissjoni tal-ftehim li sar f'Settembru 2010 mal-konvenuti li ma jibqghux obbligati ghal hlas ta' €150,000 skond l-imsemmi ftehim. Hu minnu illi l-hlas kellu jsir lil Fortudol Limited izda ma hemm xejn x'josta li l-kreditur, li fl-ewwel skrittura ta' Settembru 2010 u fl-ewwel parti tat-tieni skrittura tal-2011, kien Joseph Vella li jistipula li l-hlas li wara kollox kien dovut lilu bhala kreditur isir lil terz, f'dan il-kaz Fortudol Limited, kumpanija li fiha Joseph Vella jidher li kien il-propjetarju minn dak li qal a fol. 187 fl-ahhar paragrafu tax-xiehda tieghu tal-25 ta' Novembru 2014 fil-process 1009/2001 fejn jghid li Norman Zammit ried jixtri l-kumpanija ghat-tifel tieghu. Joseph Vella ghalhekk kien qed ibiegh dak kollu li kellha l-kumpanija u dan ma setghax jaghmlu jekk ma kellux il-kontroll shih fuq l-ishma tal-istess kumpanija.

Tali hlas kien qed isir b'konsegwenza diretta ta' ftehim li minnu nnifsu hu milqut b'nullita u billi l-ftehim ta' Jannar kien intimament konness u dipendenti ghal dak li sehh mill-iskrittura u ftehim ta' Settembru 2010 u ghandu jitqies bhala konsegwenzjali ghar-rexissjoni tal-ewwel ftehim, hu wkoll hu affett mill-istess projbizzjoni u kwindi nullita li kienet tolqot l-istess ftehim li sar dejjem ma' Joseph Vella. Iz-zewg skritturi ma jistghux jitqiesu distinti minn xulxin u indipendenti b'mod li l-iskrittura ta' Jannar 2010 tinghata hajja ta' kreditu indipendenti meta dak li wassal ghal tali ftehim kien ftehim iehor antecedenti u illegali liema ftehim illegali kien il-bazi unika li wassal ghat-tieni ftehim. Ghalhekk l-eccezzjoni tal-konvenuti hi ben fondata u dan tenut ukoll kont tal-fatt illi l-konvenuti xehdu li saru jafu biss bil-freezing order f'dawn il-proceduri u mhux qabel. Il-Qorti tqis li l-fatt li l-freezing order tnehha fis-27 ta' Mejju 2013 (ara Dok RB3 fol. 111 tal-process) ma ser ibiddel xejn mill-konsiderazzjoni maghmula mill-Qorti ghal dak li sehh qabel.

Decide

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti tilqa' l-eccezzjoni ta' Maria Theresa Zammit li mhix legittimu kontradittur f'dawn il-proceduri u tilliberaha mill-osservanza tal-gudizzju, tichad l-eccezzjonijiet l-ohra tal-konvenuti Norman u Philip Zammit, filwaqt li tilqa' l-eccezzjoni rigward it-talba sussidjarja attrici ghad-danni u tilqa' wkoll l-ewwel eccezzjoni ulterjuri tal-konvenuti illi l-iskritturi tal-15 ta' Settembru 2010 u 29 ta' Jannar 2011 kienu affetti minn illegalita u kwindi nulli, u ghalhekk tichad it-talbiet attrici, bl-ispejjez kontra l-atturi.

Onor. Mark Chetcuti LL.D.
Imhallef

Anne Xuereb
Deputat Registratur